

Bankärenden för personer med förvaltare

Detta faktablad ger information om frågor som kan uppkomma då bankärenden företas av en förvaltare som har utsetts för en vuxen person som till exempel på grund av sjukdom eller psykisk störning är ur stånd att vårda sig eller sin egendom.

Förvaltare eller god man för vuxen

En vuxen person som till exempel på grund av sjukdom eller psykisk störning behöver hjälp med att bevaka sin rätt, förvalta sin egendom eller sörja för sin person kan få en god man. Om den enskilde dessutom är ur stånd att vårda sig själv eller sin egendom kan denne istället få en förvaltare. I särskilda fall kan det förekomma att den enskilde har såväl god man som förvaltare.

Vad är skillnaden mellan förvaltare och god man?

När en god man har utsetts behåller den enskilde sin rättshandlingsförmåga och ska som huvudregel lämna sitt samtycke till den gode mannens åtgärder. En person som har full rättshandlingsförmåga får själv förfoga över sin egendom eller ingå förbindelser (till exempel sluta avtal om överlåtelse eller sätta sig i skuld). Med rättshandlingsförmåga avses att juridiskt företräda sig själv.

Mer information om godmanskap finns i Bankföreningens faktablad *"Bankärenden för vuxen med god man"* som kan laddas ner från Bankföreningens hemsida www.swedishbankers.se.

Om en förvaltare utses förlorar den enskilde i stort sett sin rättshandlingsförmåga och kan inte rättshandla på egen hand. Det är således förvaltaren som ensam bestämmer inom sitt uppdrag.

En enskild person med förvaltare får dock till exempel

- sluta avtal om eget arbete
- förfoga över pengar som denne tjänat själv eller
- förfoga över medel som denne erhållit i gåva, eller genom arv eller genom försäkringar, under villkor att egendomen inte ska omfattas av förvaltarens rådighet
- öppna bankkonto för att sätta in de pengar den enskilde själv har tjänat.

Hur styrker förvaltaren sin behörighet?

Förvaltaren styrker sin behörighet genom att uppvisa något av följande underlag:

- aktuellt "Registerutdrag om Ställföreträderskap" från överförmyndaren
- aktuellt beslut från tingsrätten
- aktuellt beslut från överförmyndaren.

Åtgärder i banken i samband med att en förvaltare har utsetts

Den som har förvaltare får enligt lag inte själv disponera sina tillgångar och har alltså ingen rätt att använda dessa överhuvudtaget. I samband med att en förvaltare utses ska banken så snart den fått kännedom om ett förvaltarskap överförmyndarspärta den enskildes konton både mot förvaltaren och den enskildes uttag. Detta görs utan särskilt beslut av överförmyndaren. Normalt får förvaltaren ha ett konto för den dagliga hushållningen ("det fria kontot") utan

överförmyndarspärre medan övriga konton förses med överförmyndarspärre.

Vad får en förvaltare göra?

Vid förvaltarship har förvaltaren i princip ensam rådighet över de angelägenheter som omfattas av förordnandet. Det framgår av förordnandet eller av överförmyndarens beslut om förvaltarshipet är begränsat på visst sätt. Ett förvaltarship kan vara begränsat till att avse förvaltning av viss egendom, angelägenhet eller egendom överstigande visst värde.

Åtgärder som kräver överförmyndarens samtycke

Följande åtgärder av förvaltaren kräver samtycke av överförmyndaren. Det är endast förvaltaren som får begära överförmyndarens samtycke. Den enskilde kan således inte få ett sådant samtycke.

- Uttag från överförmyndarspärtrat bankkonto, till exempel för att fylla på det fria kontot.
- Placering av den enskildes tillgångar i aktier.
- Tecknande av pensions- eller kapitalförsäkringar.
- Om den enskilde ska låna eller låna ut pengar.
- Vid pantsättning av den enskildes tillgångar.
- Vid köp eller försäljning och mottagande av gåva av fast egendom/tomträtt/bostadsrätt.

Kan en förvaltare få tillträde till den enskildes bankfack/servicefack?

Om förordnandet för förvaltaren gäller all den enskildes egendom äger förvaltaren ensamt tillträde till eventuellt bankfack. Om förordnandet till någon del är begränsat vad gäller den ekonomiska förvaltningen bör bankens personal följa med och upprätta protokoll över innehållet i bankfacket. Förvaltaren äger därvid rätt att ur bankfacket ta ut egendom som omfattas av förordnandet. Övrig egendom ska dock ligga kvar i bankfacket. Tillträde till servicefack sker med kort och nyckel, utan bankens medverkan.

Förvaltaren har rätt att såväl öppna som att avsluta ett bankfack. Uppsägning får dock endast ske om facket är tomt eller om förvaltaren har tömt det med stöd av sitt förordnande, jfr vad som sägs i föregående stycke. Förvaltaren har rätt att öppna och avsluta servicefack.

Vad händer vid den enskildes dödsfall?

Förvaltarens uppdrag upphör omedelbart den dag den enskilde dör. Vid denna tidpunkt träder reglerna om dödsboförvaltning in.

Mera utförlig information finns i broschyren "Bankfrågor för ställföreträdare för barn och vuxna" på Bankföreningens hemsida www.swedishbankers.se.